

Tổng quan về dạng thức đề thi tốt nghiệp trung học phổ thông quốc gia môn Tiếng Anh và ảnh hưởng đối với kỹ năng viết tiếng Anh

Nguyễn Thị Xuân Bình*

*ThS. Khoa Ngoại ngữ, Trường ĐH An Giang – Đại học Quốc gia Hồ Chí Minh

Received: 12/7/2023; Accepted: 17/7/2023; Published: 24/7/2023

Abstract: The article focuses on synthesizing the forms of the National High school graduation examinations (HGEs) for the purpose of expounding the influence of multiple-choice testing format on teaching and learning English writing skills at high schools. Due to the changing trend of the exam question format over the past ten years, in which multiple-choice testing format has been improved to be domination compared to the written style, student's writing skills are somewhat affected, a great variety of students seemed to neglect training writing ability, but solely focus on test-taking skill, that is doing multiple-choice format practice.

Keywords: The National Highschool graduation examinations, writing skill, multiple-choice testing format

1. Đặt vấn đề

Từ khi Bộ Giáo dục và Đào tạo (Bộ GD&ĐT) quyết định đẩy mạnh đề án đổi mới hệ thống thi cử ở Việt Nam với việc áp dụng dạng câu hỏi trắc nghiệm khách quan đối với các kỳ thi tốt nghiệp trung học phổ thông quốc gia và tuyển sinh đại học (2005), sự thay đổi này đã gây ra những tranh cãi xoay quanh sự ảnh hưởng của hình thức thi này với nhiều quan điểm trái chiều bao gồm cả ủng hộ và phản đối, trong đó việc phát triển kỹ năng ngôn ngữ đã trở thành vấn đề thảo luận chính. Việc sử dụng hình thức trắc nghiệm trong các kỳ thi tốt nghiệp Trung học phổ thông (TNTHPT) và tuyển sinh đại học, cao đẳng đã được mở rộng dần thay thế cho hình thức tự luận, trong đó hình thức trắc nghiệm khách quan với bốn lựa chọn đã được áp dụng hoàn toàn từ năm 2017 cho đến nay. Vì vậy, vấn đề đặt ra cho giáo viên môn Tiếng Anh là phải đáp ứng cả hai nhu cầu của học sinh: phát triển kỹ năng giao tiếp tiếng Anh và chuẩn bị tốt cho bài thi môn Tiếng Anh trong kỳ thi THPT QG. Đây cũng là vấn đề cần được quan tâm liên quan đến mục tiêu giáo dục theo hướng phát triển năng lực giao tiếp tiếng Anh của Bộ GD&ĐT trong các đề án ngoại ngữ.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Kỳ thi THPT QG theo Đề án tổng thể đổi mới hệ thống thi cử cấp THPT ở Việt Nam của Bộ GD&ĐT

Kỳ thi TNTHPT QG hiện thời được biết đến là kỳ thi “hai trong một” do Bộ GD&ĐT tổ chức thường niên nhằm đánh giá chương trình đào tạo THPT,

xác nhận học sinh đủ điều kiện xét TNTHPT và xét tuyển đại học. Do đó, kết quả đạt được trong kỳ thi này là rất quan trọng trong việc đưa ra quyết định ảnh hưởng đến các bên liên quan, các chương trình giáo dục và các đơn vị tổ chức xã hội có liên quan. Với đặc điểm này, kỳ thi thường được dư luận và Bộ GD&ĐT quan tâm và được đưa ra thảo luận trên các phương tiện truyền thông từ nhiều tháng trước kỳ thi.

Đối với các kỳ thi quan trọng (high-stakes exams) này, Marchant (2004) đã giải thích cẩn thận các hệ quả mang đến từ việc đánh giá dựa trên điểm trung bình toàn trường mà một trường đạt được cũng như điểm số của từng học sinh như sau:

“... Điểm trung bình toàn trường cao có thể mang lại sự đánh giá cao từ công chúng và lợi ích về tài chính, điểm thấp lại mang đến sự phê phán từ công chúng và những chế tài nặng nề. Đối với cá nhân học sinh, điểm cao hay thấp có thể quyết định việc họ có nhận được bằng tốt nghiệp hạng ưu hay không, hoặc là có thể không được tốt nghiệp.” (p.1)

Chính vì vậy, đề án tổng thể đổi mới hệ thống thi cử cấp THPT do Bộ GD & ĐT ban hành cũng bộc lộ những vấn đề gây tranh cãi. Từ đó, một quan điểm mới về việc áp dụng hình thức đánh giá liên tục thay vì chỉ dựa vào kết quả của một kỳ thi đã dần được củng cố trong dạy và học ở bậc phổ thông.

Trong khuôn khổ của đề án nêu trên, Bộ GD & ĐT chủ trương sử dụng hình thức trắc nghiệm khách quan với bốn lựa chọn đối với các bài thi ngoại ngữ (gồm tiếng Anh, tiếng Trung, tiếng Pháp và tiếng

Nga) trong các kỳ thi THPT và tuyển sinh ĐH, CĐ từ năm 2005. Vì thế, với cùng nội dung kiến thức và kỹ năng cần được đánh giá như kiến thức ngôn ngữ, năng lực đọc và viết, thì dạng thức bài thi môn Tiếng Anh đã có sự thay đổi từ tự luận sang đề thi tổng hợp gồm dạng điền khuyết (chia thì, từ loại, ...), viết câu và câu hỏi có nhiều sự lựa chọn, và cuối cùng là hình thức trắc nghiệm với nhiều lựa chọn đã được áp dụng hoàn toàn từ năm 2006 đến 2013.

Bảng 2.1. Tổng hợp cấu trúc đề thi THPTQG môn Tiếng Anh từ năm 2001 - 2004

	Cấu trúc đề thi	2000	2001	2002	2003
		- 2001	- 2002	- 2003	- 2004
		Tự luận	Tự luận và trắc nghiệm 4 lựa chọn		
Ngữ âm, ngữ pháp, từ vựng	Question I: Completing the passage with tenses agreement	X	X	X	X
	Question II: Filling the blanks with appropriate prepositions (NOT GIVEN)	X			
	Hoặc: Question II: Completing the sentences by choosing the best option for each blank.		X	X	X
	Question III: Giving the correct forms of the words in brackets.	X	X	X	X
Đọc hiểu	Question IV: Reading comprehension (making questions from the suggested words and answering the; choosing true or false)	X	X		
	Hoặc: Question IV: Reading the passage and answering the questions			X	X
	Question V: Completing the passage by filling the blanks with suitable words (NOT GIVEN)	X	X	X	X
Viết	Question VI: Finishing the sentences in such a way that it is as similar as the meaning of original sentences	X	X	X	X
	Question VI: Writing complete sentences with suggested words.				X

Kỳ thi năm 2005 là sự chuyển tiếp với sự kết hợp hình thức viết (50%) và trắc nghiệm với bốn lựa chọn (50%).

Bảng 2.2. Cấu trúc đề thi THPTQG môn Tiếng Anh năm 2005

	Cấu trúc đề thi	Dạng thức
Ngữ âm, ngữ pháp, từ vựng	CÂU I: Chọn hình thức đúng của động từ được cho trong ngoặc của đoạn văn.	Trắc nghiệm KQ
	CÂU II: Chọn một từ/ cụm từ thích hợp được cho điền vào chỗ trống trong câu.	Trắc nghiệm KQ
	CÂU III: Điền một từ thích hợp vào chỗ trống trong đoạn văn	Tự luận
Đọc hiểu	CÂU IV: Quyết định câu ĐÚNG (TRUE) hay SAI (FALSE) dựa vào nội dung đoạn văn đoạn văn.	Tự luận
Viết	CÂU V: Hoàn thành câu đúng với nghĩa của các câu đã cho.	Tự luận
	CÂU VI: Viết câu hoàn chỉnh dựa vào từ/ cụm từ gợi ý.	Tự luận

Hình thức trắc nghiệm khách quan (bốn lựa chọn) đã được áp dụng hoàn toàn đối với môn Tiếng Anh trong các kỳ thi THPT QG từ năm 2006 đến 2013, cấu trúc câu hỏi như sau:

Ngữ âm, ngữ pháp, và từ vựng

Đặt dấu nhấn trọng âm của từ/ Phân biệt phát âm âm cuối/ Phân biệt phát âm nguyên âm hoặc phụ âm

Điền vào chỗ trống trong câu bằng cách chọn phương án đúng nhất (Bao gồm: hòa hợp thì, cấu trúc câu, từ nối, giới từ, từ loại, cấu trúc câu giao tiếp cơ bản)

Điền từ thích hợp vào chỗ trống trong đoạn văn

Nhận ra lỗi sai

Đọc hiểu: Đọc đoạn văn và chọn phương án đúng

Viết

Hoàn thành câu bằng cách chọn phương án phù hợp nhất

Chọn câu trả lời gần với nghĩa của câu gốc đã cho.

Đến năm 2014, đề thi Tiếng Anh lại có sự thay đổi bằng cách kết hợp dạng thức trắc nghiệm và tự luận với mục tiêu kiểm tra kiến thức ngôn ngữ và kỹ năng sử dụng tiếng Anh (H.V. Vân, 2017). Và từ năm 2015 đến 2016, bài thi tiếng Anh tiếp tục được thiết kế theo hai hình thức: trắc nghiệm 4 lựa chọn (chiếm trọng số 80%) và tự luận (trọng số 20%) nhằm xét tốt nghiệp trung học phổ thông và tuyển sinh đại học theo chủ trương “hai trong một” của Bộ GD & ĐT (Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2016d).

Năm 2017 là năm đầu tiên triển khai đề thi “trắc nghiệm chuẩn hóa”, nhằm đảm bảo tính minh bạch, khách quan, và giảm tốn kém cho xã hội, trong đó môn Tiếng Anh với nội dung đánh giá được thiết kế giống như các năm trước, bao gồm kiến thức ngôn ngữ tiếng Anh, kỹ năng đọc hiểu và viết, nhưng dưới dạng trắc nghiệm hoàn toàn. Và dạng thức này đã được áp dụng liên tục trong các kỳ thi THPT QG cho đến nay.

2.2. *Dạy kỹ năng viết tiếng Anh trong trường THPT - vấn đề được quan tâm*

2.2.1. *Kỹ năng viết*: Viết là một trong những kỹ năng cần thiết để đánh giá năng lực ngoại ngữ của người học, so với ba kỹ năng còn lại (nghe, nói, và đọc) thì viết được xem là thách thức nhất. Tuy nhiên, khả năng viết tác động nhiều đến kết quả học tập của học sinh vì khi thực hành bài tập dạng viết, “học sinh được củng cố các nội dung như cấu trúc ngữ pháp, từ vựng, cấu trúc văn bản viết, và hỗ trợ các kỹ năng ngôn ngữ khác” (Javed, Juan, & Nazli, 2013).

2.2.2. *Dạy kỹ năng viết trong trường THPT*: Trong Chương trình Tiếng Anh (thí điểm) bậc THPT do Bộ trưởng Bộ GD & ĐT ban hành năm 2002, hướng dẫn dạy viết được khái quát theo hai mục tiêu sau:

(1) Viết với mục tiêu giao tiếp cá nhân, bao gồm thư, thiệp mời, v.v.; mô tả hoặc báo cáo các thói quen cá nhân, các hoạt động trong lớp học; điền vào các biểu mẫu và khảo sát.

(2) Viết đoạn văn về chủ điểm đã học, sử dụng ngôn ngữ quy định trong phạm vi chương trình THPT (Hoàng và cộng sự, 2006, tr. 231). Tuy nhiên, việc dạy viết ở hầu hết trường THPT Việt Nam cho thấy chỉ dừng ở cấp độ viết câu dưới các dạng bài tập cụ thể sau đây:

- Hoàn thành câu giống với nghĩa của câu gốc/ đã cho: học sinh được cung cấp các câu mẫu với ý nghĩa và cấu trúc mục tiêu rõ ràng, sau đó viết một câu có cấu trúc khác nhưng có ý nghĩa tương tự.

- Sử dụng các từ đã cho để viết câu hoàn chỉnh theo cấu trúc được yêu cầu.

- Giải thích câu gốc bằng cách chuyển đổi cấu trúc câu.

Thế nhưng cả hai kỳ thi TNTHPT QG năm 2002 và 2003, phần viết của môn Tiếng Anh chỉ giới hạn ở dạng câu hỏi hoàn thành câu có nghĩa tương đương với câu đã cho. Và chỉ từ kỳ thi năm 2004, viết câu hoàn chỉnh theo cấu trúc được yêu cầu dựa trên các từ cho sẵn mới được áp dụng.

Dưới tác động của hình thức trắc nghiệm khách quan từ năm 2017 đến nay, “viết đoạn văn và viết

luận không được chú trọng dạy trên lớp mặc dù chương trình và sách giáo khoa có yêu cầu, và những gì học sinh được học trên lớp chủ yếu là rèn luyện kỹ năng viết câu” (H.V. Van, 2017).

3. *Kết luận*

Trong lĩnh vực giáo dục, các bài kiểm tra mang tính quyết định đối với các bên liên quan (high - stakes tests) thường tác động nhiều đến quá trình dạy và học, đặc biệt là môn học liên quan đến lĩnh vực ngôn ngữ. Thực tế cho thấy hình thức kiểm tra, đánh giá của các kỳ thi quan trọng tại Việt Nam có ảnh hưởng đến quyết định về chương trình, nội dung giảng dạy, và thiết kế hoạt động giảng dạy. Từ đó cho thấy ảnh hưởng của cấu trúc bài thi môn Tiếng Anh trong các kỳ thi TNTHPT QG đối với việc phát triển kỹ năng viết tiếng Anh của học sinh THPT là hiển nhiên. Ngoài ra, việc chỉ sử dụng hình thức trắc nghiệm khách quan để đánh giá năng lực viết tiếng Anh của học sinh là không phù hợp vì “cách tốt nhất để kiểm tra khả năng viết của một người là hãy để họ viết” (Hughes, 2003, tr.83). Thực ra, lý thuyết này xuất phát từ thực tế rằng “nếu kỹ năng viết chỉ được kiểm tra bằng các câu hỏi trắc nghiệm, thì việc luyện tập làm bài trắc nghiệm sẽ được chú trọng hơn luyện tập kỹ năng viết” (Hughes, 2003, tr.1).

Tài liệu tham khảo

1. Hughes, A. (2003). *Testing for language Teachers*. UK: Cambridge University Press.

2. Javed, Juan & Nazli (2013). Nghiên cứu về đánh giá kỹ năng viết tiếng Anh của sinh viên. *International Journal of Instruction*, Tháng 7/2013. Tập 6, Số 2, e-ISSN: 1308-1470, p-ISSN: 1694-609X. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/59713>. Ngày truy cập: 09/04/23.

3. Marchant, Gregory J. (2004). What is at stake with high stakes testing? A discussion of issues and research. *The Ohio Journal of Science*. <http://www.allbusiness.com/north-amirica/united-states-ohio/169157-1.html>

4. Hoàng, V. V. (2017). Bài thi trung học phổ thông quốc gia và xét tuyển vào Đại học, Cao đẳng môn tiếng Anh năm 2016: Một thách thức đối với mục tiêu giáo dục ngoại ngữ ở trường phổ thông Việt Nam. *Tạp chí Nghiên cứu Nước ngoài*, Tập 33, Số 2 (2017) 1-20

5. Hoàng, V. V. và đồng sự (2006). *Đổi mới phương pháp dạy tiếng Anh ở THPT Việt Nam*. NXB Giáo dục.

6. Weigle S. C. (2002). *Assessing writing*. UK: Cambridge University Press